

KNE 789

323924
שמור/מידע

אל: ראשי הנציגויות
האחראים לכנסיות וארגונים דתיים בינ"ל
אוטבה, אוסלו, איסטנבול, אנקרה, אתונה, בוגוטה, בון, בודפסט, ביירס,
בוקרשט, ברזיליה, בריסל, ברן, גואטמלה, הלסינקי, ג'נבה, האג,
ווינגטון, טוקיו, טורונטו, לונדון, מונטריאול, מילנו, מכסיקו, מנילה,
מרסיי, ניקוסיה, סנחוז, סנטיאגו, פריס, קהיר, קיטו, קרקס, וינה,
לונדון, לוס אנג'לס, ליסבון, מדריד, ניו יורק, פרטוריה, קופנהגן, קנברה,
רומא, ריו, שטוקהולם, אטלנטה, בוסטון, ווילינגטון, ורשה, יוסטון,
פילדלפיה, פרנציסקו, קינגסטון, שיקגו, מוסקבה, פיג'י, לה פאז, מיאמי,
סלבדור, פילדלפיה, ביג'ינו, סופיה, פראג

דע: מנכ"ל, ממנכ"ל, לשכת השר

מאת: כנסיות

הנדון: יחסי ישראל - ואתיקן: המפגש ברומא, רקע והשלכות

1. בגלל הראשונות ומיוחדות של המפגש שהתקיים בין משלחת רשמית של ישראל ובין משלחת ואתיקן - ברומא ובעקבות פניות שקבלנו מנציגויות שונות הרי פרטים נוספים על המפגש והתפתחויות שהביאו לקיומו.

2. המפגש הבינלאומי התקיים ביום רביעי, כח' תמוז 29.7.92 בארמון האפוסטולי הרשמי בואתיקן, שם מתקבלות המשלחות הרשמיות, כשבראש המשלחת של "הכס הקדוש" עמד סגן שר החוץ - MONSIGNOR CLAUDIO MARIA CELLI ובראש המשלחת של ישראל - המנכ"ל ד"ר יוסף הדס.

במשלחת הישראלית השתתפו: שגריר ישראל ברומא מר אבי פזנר, יועץ שר החוץ לכנסיות - משה גלבוע, היועץ המשפטי - רובי סייבל וציר - יועץ בשגרירותנו ברומא (האחראית לקשר עם הוואתיקן) מרים זיו.

במשלחת הכס הקדוש השתתפו:

הנציג האפוסטולי בירושלים הארכיבישוף אנדראה קורדארו לאנזה ד"ר מונטזומולו, האחראי לכנסיות במזרח התיכון, סגן מנכ"ל רברנד מרקו ברוגי רברנד מונסניור לואיג' גאטי ממחלקת המדינה (האחראי לנושא הישראלי בואתיקן)
האב דוויד יגר יועץ לנציגות האפוסטולית בירושלים, פלורנד ארנאד, מומחה (אחראי לנוטר דאם בירושלים).

2. יצויין שזו פעם ראשונה שמשלחות של ישראל והוואתיקן נפגשות בואתיקן עצמו בגלוי ותוך מתן פומביות לארוע, לדון בקדום היחסים הבינלאומיים. הפגישות שהתקיימו עד כה בואתיקן - בין אפיפיורים ושרי ישראל בדרגות הבכירות הוצגו תמיד ע"י הוואתיקן כביקורי נלימוסין וטקס בלבד או כשיחות לא פורמליות ונערכו לבקשת המנהיגים הישראלים בהזדמנות מעבר או בקור באיטליה.

3. מטרת המפגש היתה - הנחת היסודות וקביעת התהליך והמסגרת ליצירת יחסים נורמליים כולל יחסים דיפלומטיים מלאים, בין הוואתיקן ו"הכס הקדוש" - (כמיצגי הכנסיה הקתולית בכל העולם) - לבין מדינת ישראל ודיון בקביעת

הנושאים הבייליטרלים הנוגעים לשני הצדדים והמחייבים לבון דיון, ושתוף פעולה בעתיד.

4. ראש משלחת הואתיקן - סגן שר החוץ מונסניור צ'לי פתח בקדמו בברכה חמה את המשלחת הישראלית וציין שהם רואים במפגש - מאורע הסטורי וצעד ראשון לפתיחת דף חדש ביחסים בין הכס הקדוש - לישראל הכולל. נורמליזציה של יחסיהם וקדום הנושאים הבייליטרלים החשובים התלויים ועומדים.

הוא ציין שלא מן הנמנע שהפעילות והמו"מ ההדדים - יתקלו בקשיים - אך הוא מבטיח בשם "הכס הקדוש" כי הם מעוניינים להתגבר עליהם כדי ליצור יחס מושתת על אמון הדדי. הדגיש את ענינו המיוחד של האפיפיור בקיום המפגש וקדום הנושא שלשמו נועד ובתוצאות מעשיות שיביא, תוך התקדמות במו"מ, ולכנון יחסים ברמה הגבוהה ביותר.

5. בדברי התשובה אמר המנכ"ל שגם המשלחת הישראלית ושולחיה רואים במפגש זה ארוע הסטורי אולם אם רוצים להשתית את העתיד על יסודות מוצקים - העבר וההסטוריה חייבים להדריכנו ולהשאר נגד עינינו.

המנכ"ל הזכיר את המשותף בין הכס הקדוש והואתיקן - המיצגים את מליוני הקתולים ברחבי העולם - לבין ישראל - שהיא מרכז העם היהודי לכל תפוצותיו. הוא סקר את השנויים שחלו לאחרונה בעולם עם נפילת המשטר הקומוניסטי ולאחר מלחמת המפרץ, ספר על תהליך - השלום ועל עליית מעמדה של ישראל והרצון והפתיחות שגלו עשרות מדינות כלפיה בשנה האחרונה: אלה שחדשו יחסיהם ואלה שמיסדו לראשונה יחסים דיפלומטים עמה וביניהן רוסיה, הרפובליקות שהיוו את בריה"מ, הודו, סין, ניגריה, קוריאה ועוד. עמד על המשותף האפשרי לישראל - ולואתיקן והאפשרות להחליף מידע לתועלת שני הצדדים והזכיר סכנת הפונדמנטליזם המוסלמי הלובש צורות שונות. ציין שהמצב מחייב לדון עתה בנירמול היחסים הדפלומטים בין ישראל - לואתיקן - שזהו צורך טבעי ומובן ששני הצדדים ביחוד בתקופתנו.

6. לאחר דברי הפתיחה - התנהל דיון על הנושאים המשותפים שצריכים להדון ע"י שני הצדדים, צורת הדיון בנושאים אלה (הכוללים בין השאר נורמליזציה של היחסים הדפלומטים, מאבק באנטישמיות וכו' מזה - ובקשות הואתיקן בנושאי הכנסיה הקאתולית בארץ מזה) - ועל ההודעה הפומבית - הראשונה מסוגה - שתתפרסם בתום הדיון ותמסר לכלי התקשורת.

7. הפגישה והדיונים בין המשלחות התנהלו באווירה נינוחה וידידותית. במהלכה - נאמרו ע"י סגן החוץ של הואתיקן והנציג האפוסטולי בירושלים דברי שבח לפעילותו ומאמציו של משה גלבווע, יועץ שה"ח לכנסיות שתרם לקדום היחסים הבייליטרלים ולקיום המפגש הנוכחי ברומא ואף נמסרה לו מדליה של הכס "הקדוש" כאות הערכה לפעילותו.

8. המנכ"ל ד"ר הדס, ויועץ השר לכנסיות שבחו את שתוף הפעולה של הנציג האפוסטולי בירושלים, הארכיבישוף ד"ר מונטזמולו, על חלקו בקדום הקשרים הבייליטרלים. בתום הדיונים - שהסתיימו בהסכמה על נוסח ההודעה לתקשורת והצעדים לקידום הקשרים והדיונים הבייליטרלים בעתיד - התקיימה פגישת המשלחות עם שר החוץ של הואתיקן, מונסניור טוראן, שהצטרף למפגש, ברך אתו ומסר שהאפיפיור אישית התעניין בקיום המפגש ובתוצאותיו.

הוא עמד על הקשיים שעשויים להתגלות במהלך המו"מ וכתוצאה מחשיפת המפגש הנוכחי אך הביע תקווה שהצדדים יתגברו על הקשיים.

9. המנכ"ל השיב לדברי הברכה והזמין את שר החוץ של הואתיקן בשם שר החוץ פרס לבקר בארץ ומזכיר המדינה טוראן ענה שעקרונות ישמח לקבל ההזמנה. במהלך המפגש ציין גם סגן שה"ח מונסניור צ'לי שישמחו לארח שה"ח, פרס לביקור בואתיקן. בסיום המפגש עם שה"ח טוראן הגיש לו המנכ"ל מטבעת השלום

מישראל ולחברי המשלחת הואתיקאני - מדליונים של ירושלים.
בסיום הדיונים - היו שתי המשלחות אורחי שגרירנו ברומא, פזנר לא"צ.

10. הסכום החיובי כלל החלטה על הקמת ועדה משותפת להמשך המו"מ (במתכונת הקיימת) שתכנס במחצית נובמבר בירושלים.

כן הוחלט על המשך פעילות ועדת המומחים המשותפת - שנפגשה בירושלים לפני הכנס ברומא קיימה דיונים והכינה הרקע לפגישה ברומא - שתבדוק הנושאים ותכין הצעת לדיון והחלטות מעשיות לקראת המפגש המדיני הבכיר בירושלים בסתיו.

בין הנושאים שהוצעו ע"י הוועדה המכינה ושוכם שלגביהם ישנה הסכמה וידונו בפגישות הבאות:

נרמול היחסים הביילטרליים שמשמעותם כולל מיסוד יחסים דפלומטיים שת"פ ומאבק נגד האנטישמיות, הגזענות והאלימות ולמען סובלנות וקדושת חיי אדם ופתרון סכסוכים בדרכי שלום. כמו - כן עודד צליינות ושת"פ בתחומי האקדמיה והתרבות.

כן יעלו נושאי הקשורים למצב הכנסיה הקתולית בישראל מוסדותיה ופעילותה בתחומים השונים.

11. כאן יצויין לידיעתכם שלפגישה ברומא קדמה עבודת נמלים מפרכת קשה שהיתה זרועה קשיים ומכשולים שבה נטלו חלק הנציג האפוסטולי בירושלים ד"ר מונטזמולו ויועץ השר החוץ לכנסיות משה גלבוע אשר בדיונים והתייעצויות רבות שקיימו, מאז פברואר 1991 - הביאו הצעתם המשותפת לממונים עליהם בירושלים והואתיקן לקיום ומסוד מפגשים פורמליים ביילטרליים בין ישראל לואתיקן כדי לדון בבעיות ביילטרליים בלבד - (ללא אזכור בעיות מדיניות כשאלת ירושלים או הבעיה הפלשתינאית והסכסוך הישראלי - ערבי).

12. דיונים אלה - שהתנהלו בסודיות מוחלטת ובידיעה תאום וסיוע שגרירינו ברומא - הביאו להסכמת שני הצדדים - ישראל והואתיקן - לקיום מפגשים פורמליים בין משלחות ישראל והואתיקן להצעת תכנים, סדר - יום, תאריכים ומסגרות הדיונים הביילטרליים ישראל - והואתיקן. ועדות ההכנה של ישראל והואתיקן שהורכבו ממשלחות הואתיקן ומשרד החוץ כשבראשות נציגות הואתיקן עמד הנציג האפוסטולי ובראש הנציגות הישראלית משה גלבוע קיימו המפגש הראשון במשרד החוץ בירושלים במאי 1992 ואח"כ ביולי 1992. לאחר דיונים באווירה טובה ועניינית - הגיעו המשלחות להצעת קונסנסוס לסדר היום, נושאי ומסגרת הדיונים הביילטרליים והמפגש ברומא. פגישות ועדות ההכנה נשמרו לפי בקשת הואתיקן בסוד עד לקיום המפגש בואתיקן ב 29.7.92.

13. יצויין שחשאיית הפגישות הראשונות - שסללו הדרך למפגש ברומא - ואי פרסומן חזקו את אמינותנו במגעים עם הואתיקן והדבר צויין גם ע"י סגן שה"ח של הואתיקן ואנשיו במפגש ברומא.

14. אנו מביאים עובדות אלה לידיעתכם וכדי שתהיו מצויידיים בהן בעת הצורך בפגישותיכם עם מנהיגים קאתולים בפרט ומנהיגים נוצרים בכלל ועם מנהיגות ארגונים יהודים הפעילים בנושא הנוצרים.

נעביר לכם בנפרד קטעי עיתונות ותגובות על המפגש הראשון ישראל - ואתיקן ברומא והשלכותיהם שהופיעו - ונודה אם תעבירו התגובות בתקשורת אצלכם בעקבות המפגש.

כנסיות

10 באוגוסט 1992